

Veronai szerelmek

2026. szeptember 24. | 19:00
Zeneakadémia, Nagyterem

Erdélyi Miklós-bérlet / 1.

VERONAI SZERELMESEK

MŰSOR

Vincenzo Bellini: A Capuletek és a Montague-k - Nyitány
Szergej Rahmanyinov: II. (c-moll) zongoraverseny, op. 18
Pjotr Iljics Csajkovszkij: Rómeó és Júlia - nyitányfantázia
Pjotr Iljics Csajkovszkij: Olasz capriccio, op.45, TH 47

VEZÉNYEL

Antonello Allemandi

KÖZREMŰKÖDIK

Martina Filjak - zongora

CÍMLAPFOTÓ

Romano Grozić

AZ ISMERTETÉST ÍRTA

Csabai Máté

GRAFIKA

Biró Árpád Levente

JEGYEK

www.mavzenekar.hu

A hangverseny együttműködő
partnere a budapesti Olasz
Kultúrintézet.

**ALAPÍTÓ ÉS
FŐTÁMOGATÓ**

FŐTÁMOGATÓ

TÁMOGATÓ

MÁV **CSOPORT**

TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT ÉS
KULTÚRÁÉRT FELELŐS MINISZTERIUM

 **Nemzeti
Kulturális
Alap**

/mavzenekar

/mavzenekar

www.mavzenekar.hu

L'Istituto Italiano di Cultura di Budapest, Ufficio Culturale dell'Ambasciata d'Italia in Ungheria, collabora con grande piacere da decenni con l'Orchestra Sinfonica MÁV, che si esibisce nuovamente con l'eccellente direttore d'orchestra italiano Antonello Allemandi, in uno dei templi della musica del nostro continente, l'Accademia di Musica Liszt Ferenc di Budapest.

Condotti dal Maestro Allemandi, gli eccellenti musicisti dell'Orchestra - che hanno allietato più volte le celebrazioni della Festa Nazionale Italiana - e la pianista croata Martina Filjak presentano

un repertorio che comprende brani di grandi compositori la cui matrice o la cui ispirazione è italiana.

Una volta di più il colto pubblico della capitale magiara saprà certamente apprezzare il frutto della consolidata collaborazione tra artisti di rilievo internazionale. Che la musica abbia inizio!

Gabriele La Posta

Direttore dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest

-

A Budapesti Olasz Kultúrintézet, az Olasz Nagykövetség Kulturális Irodája évtizedek óta örömmel működik együtt a MÁV Szimfonikus Zenekarral, amely ez alkalommal ismét a kiváló olasz karmester, Antonello Allemandi vezényletével lép fel kontinensünk egyik zenei szentélyében, a Liszt Ferenc Zeneakadémián.

Allemandi karmester úr irányításával a zenekar kiváló zenészei – akik játékuikkal már többször emelték az olasz nemzeti ünnepi fogadás fényét – és Martina Filjak horvát zongoraművész olyan szimfonikus repertoárt mutatnak be Önöknek, amely olasz eredetű illetve ihletésű zeneműveket vonultat fel.

A zeneértő magyar közönség ezúttal is bizonyára nagyra fogja értékelni a nemzetközi hírű művészek együttműködésének gyümölcsét. És most adjuk át magunkat a zene csodálatos élményének!

Gabriele La Posta

Igazgató - Budapesti Olasz Kultúrintézet

VINCENZO BELLINI: A CAPULETEK ÉS A MONTAGUE-K – NYITÁNY

Rómeó és Júlia történetét már Shakespeare előtt ismerték az itáliai irodalomban: 1529-ben Luigi Da Porto, 1554-ben pedig Matteo Bandello dolgozta fel, de Vincenzo Bellini librettistája még féltucatnyi adaptációt felhasznált, amikor sebtiben elkészítette az opera szövegkönyvét. A Capuletek és a Montague-k, ahogy a cím is mutatja, nem csupán a két szerelmesre, hanem az investitúraharcban egymás ellen forduló két család, valamint az olasz politika megosztottságát állítja középpontba. A kortárs Hector Berlioz, aki nagy Shakespeare-rajongó volt, nem hiába dühöngött, mert az operában „nincs nyoma Shakespeare-nek, semmi”.

Bellini kevesebb, mint két hónap alatt írta meg az operát, egy korábbi, megbukott műve újrahasznosításával. A bel canto mestere hatalmas sikert aratott a velencei La Fenice színházban. Az alig ötperces nyitány energikus zene, erősen emlékeztet Rossini stílusára, a családi háborúságot az üstdobpergés és a katonai fanfárok érzékeltetik: máris halljuk, hogy egy ilyen megosztott világban Rómeó és Júlia szerelmének alig maradt esélye.

SZERGEJ RAHMANYINOV: II. (C-MOLL) ZONGORAVERSENY, OP. 18

„A dallam maga a zene, és minden zene alapja” – hangzik Rahmanyinov mondása, aki leghíresebb zongoraversenye második tételében páratlanul fülbemászó melódiát vetett papírra. Pedig súlyos alkotói válságból kellett kilábalnia a munkához. A zeneszerző első szimfóniájának 1897-es bemutatója csúfos bukás volt, a fiatalembert pedig „bénító apátia kerítette hatalmába”. Nem segített semmi, pedig maga a híres író, Lev Tolsztoj is próbálta vigasztalni. 1900-ban Nyikolaj Dahl moszkvai orvoshoz fordult, aki hipnózissal és autoszugesztióval kezelte. A legenda szerint újra és újra ezt ismételte neki: „Meg fogja írni a versenyművét... nagy könnyedséggel fog dolgozni... a mű kiváló lesz.” A pihenés, a kezelés és a család biztatása együtt megtette a hatását: újra komponálni kezdett, a kész darabot pedig hálából Dahlnak ajánlotta. „Új zenei gondolatok teremtek bennem – még több is annál, amennyit a zongoraverseny megkívánt” – írta.

A versenymű különös módon hátulról előre készült: előbb a második és harmadik tétel született meg, majd ezek sikeres 1900-as előadása után fejezte be a nyitótételt.

A darab nyitóütemei azonnal felismerhetők: a zongora súlyos akkordjai távoli harangszót idéznek, majd a zenekar megszólaltat egy sötét, szélesen hömpölygő dallamot. A lassú tétel ezzel szemben bensőséges és álomszerű, híres melódiáját később Eric Carmen az All by Myself című slágerben használta fel. A finálé nagyívű témájából készült a Full Moon and Empty Arms című popstandard, amit Frank Sinatra is elénekelt.

De hiába kelt a II. zongoraverseny önálló életre a popkultúrában, és hiába énekelte híres dallamát Celine Dion két évtizeden át, Rahmanyinov mesterművét nem lehet megunni. A zeneszerző életrajzírója szerint „a zene az élet szépségét dicséri, a hallgató pedig emberi lélegzetet, a beszélgetések sodrását hallja benne, ami szívtől szívig ér”. Lehengerlő érzelmi ereje, a zongoraszólam átélhető virtuozitása, hömpölygő dallamai százhuszonöt évvel az első előadás után is mágnesként vonzzák a hallgatót.

PJOTR ILJICS CSAJKOVSZKIJ: RÓMEÓ ÉS JÚLIA – NYITÁNYFANTÁZIA

Az orosz zeneszerző mindössze 29 évesen írta a Rómeó és Júlia első változatát a Shakespeare drámája nyomán. A darab keresztapja az Ötök zeneszerzőcsoport vezéralakja, Milij Balakirev volt, aki igen részletes instrukciókkal látta el fiatalabb kollégáját: „Az egész terv a tiéd: a bevezetés a szerzetessel, a küzdelem – Allegro –, a második, szerelmi téma” – írta neki Csajkovszkij. Egy évvel később, 1870-ben alaposan átdolgozta, ám a márciusi, moszkvai bemutató jórészt visszhangtalan maradt, mivel a közönség a kor sztárkarmestere, Nyikolaj Rubinstein aktuális botrányával volt elfoglalva. Ám az Ötök köre, valamint egy szűk szakmai réteg lelkesedett a nyitányért.

A mű halk, komor korállal kezdődik: „a magányos lelket akartam ábrázolni, amint gondolataiban az ég felé törekszik” – írta Csajkovszkij. A hosszú, baljós bevezető után a szaggatott ritmusok és vad vonósfutamok a Capuletek és Montague-k ellenségeskedését ábrázolják. Majd minden elcsendesedik, és egy távoli hangnemben felbukkan a szerelmi téma. Nyikolaj Rimszkij-Korszakov rajongott ezért a dallamért: „Micsoda kimondhatatlan szépség, micsoda izzó szenvedély!” Visszatér Lőrinc barát korálja és a családi konfliktus, a cintányérok kardcsattogatást idéző zaja után a szerelmi téma nem képes ugyanúgy megszólalni. Végül a fafúvósok korálja már inkább egy gyászmisét idéz, a súlyos akkordok és az üstdob nem engedik megnyugtatóan lezárni a szimfonikus fantáziát.

PJOTR ILJICS CSAJKOVSZKIJ: OLASZ CAPRICCIO, OP.45, TH 47

A komponista 1879–80 fordulóján többször is Nyugat-Európába utazott, hogy elkerülje a zord orosz telet, valamint magánéleti válsága miatt otthoni ismerőseit. Rómában fivérével, Mogyesztel együtt járt, ott fogott hozzá az Olasz capriccio komponálásához. Szállodájuk közelében katonai laktanya állt, ahol naponta felharsant egy trombitajel, így hát ezzel indul a darab. Egy-egy melódia az utcáról, mások népdalgyűjteményekből kerültek a műbe. „Hatásos lesz a pompás dallamoknak köszönhetően” – írta egy levélben Csajkovszkij, akinek kortársa, Glinka Spanyol fantáziájának sikere járt az eszében. Annál mulatságosabb, hogy a római karnevál, amelynek féktelen hangulata hatásossá teszi a darabot, magát Csajkovszkijt inkább fárasztotta. Panaszkodott a zajra és a tömegre, az ünnepségek végén pedig megkönnyebbülten jelentette: „Hála Istennek, vége a karneválnak.”

Az Olasz capriccio tehát trombitákkal kezdődik, majd lassan az egész zenekar csatlakozik a méltóságteljes fanfárhoz. Majd a vonósok fájdalmas motívuma következik, amely inkább emlékeztet a borongós Oroszországra – vagy a komponista saját panaszaira –, mint Itáliára. Hamarosán az oboák ringatózása kelt derűs hangulatot, ami lendületes mediterrán táncba torkollik. Egy-egy megtorpanás után vérbő tarantellát hallunk: a hagyomány szerint a pókcsípés mérgét ezzel az örült tánccal lehet kiűzni a testből. A tarantella alapja egy akkortájt komponált nápolyi melódia, a Ciccuzza. Csajkovszkij kedélyére a zene tanúsága szerint is jó hatással volt Róma. Egy levélben arról is számot adott, hogy milyen őszinte és fesztelen a korzón tomboló karneválozók öröme: „Nincs szükségük vodkára vagy borra, a boldogságuk ott van a forró, simogató levegőben. Micsoda csodálatos napok!”

ANTONELLO ALLEMANDI - KARMESTER

1957-ben született Milánóban, ahol később a helyi Giuseppe Verdi Konzervatórium növendéke volt. Antonello Allemandi huszonegy évesen debütált a Maggio Musicale Fiorentino pódiumán, és hamar a nemzetközi operajátszás keresett karmestere lett. Tanulmányait később Salzburgban, Sienában és Tanglewoodban folytatta, utóbbi helyen, amely a Bostoni Szimfonikus Zenekar nyári otthona, Leonard Bernstein és Seiji Ozawa irányításával dolgozott.

Pályája során vezényelt a Bécsi Állami Operában, a milánói Scalában, a New York-i Metropolitanben, a párizsi Opérában, a londoni Royal Opera House-ban, valamint Berlin, München, Madrid és Barcelona nagy operaházaiban. Korábban a párizsi Orchestre Colonne zeneigazgatója volt, jelenleg a poznańi Grand Theatre első vendégkarmestere. 2022 őszén a Magyar Állami Operaházban Donizetti Lammermoori Lucia című operáját dirigálta, amelyben a MÁV Szimfonikusok játszott. 2024-ben a Müpában Rossini, Paganini és Respighi műveit vezényelte, a koncert szólistája Kelemen Barnabás volt.

Különösen az olasz operarepertoár avatott tolmácsolójaként tartják számon. „Nincs abszolút igazság: alkalmazkodni kell az énekeshez, anélkül, hogy elveszítenénk a műről alkotott elképzelésünket” – fogalmazta meg karmesteri hitvallását. Vezénylését a vokális kifejezés iránti érzékenység, a stiláris pontosság és a világos zenei formálás jellemzi. 2003-ban a bilbaói ABAO aranyéremmel ismerte el az operajátszáshoz nyújtott művészi hozzájárulását. 2025 októberében a MÁV Szimfonikus Zenekar közreműködésével megrendezett Doráti Antal Nemzetközi Karmesterverseny zsűrielnöke volt.

MARTINA FILJAK - ZONGORAMŰVÉSZ

A zágrábi születésű Martina Filjak a horvát zenei élet egyik nemzetközileg legismertebb zongoraművésze. Pályájának áttörését rangos versenysikerek hozták: 2007-ben megnyerte a Viotti-, egy évvel később a barcelonai Maria Canals-versenyt, 2009-ben pedig első díjat és Beethoven-díjat kapott a Clevelandi Nemzetközi Zongoraversenyen. Azóta olyan termekben lépett fel, mint a New York-i Carnegie Hall, a berlini Konzerthaus, a bécsi Musikverein, az amszterdami Concertgebouw és a Buenos Aires-i Teatro Colón.

Szólistaként dolgozott többek között a Cleveland Orchestra, a Müncheni Rádiózenekar, a Strasbourgi Filharmonikusok és a barcelonai szimfonikusok mellett.

Repertoárja Bachtól Berióig terjed, több mint harminc zongoraversenyt tart műsorán, és különösen szívesen kutat kevésbé ismert zongoraművek után. Szenvedélyesen szereti a kamarazenét, többek között a Szymanowski Quartet, az Amaryllis Quartet, valamint Daniel Hope és Julian Steckel társaságában koncertezett.

Magyarországon 2014-ben Bartók III. zongoraversenyével mutatkozott be a MÁV Szimfonikusok szólistájaként a miskolci Bartók Plusz Operafesztiválon. Berlin és Zágráb között osztja meg idejét, hét nyelven beszél.

Fotó: Romano Grozić

AZ ÉV MŰVÉSZE SÁNDOR BALÁZS, A MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR KLARINÉTMŰVÉSZE

„Nagy meglepetés és hatalmas megtiszteltetés számomra, hogy idén engem választottak az Év Művészenek. Úgy érzem, egy zenekari muzsikus számára ez az egyik legértékesebb elismerés, hiszen a díjról minden évben maguk a kollégák döntenek. Köszönöm muzsikustársaim bizalmát és elismerését, és igyekszem ezt azzal meghálálni, hogy minden próbán és koncerten szakmai tudásom legjavát nyújtsam.”
(Sándor Balázs)

Sándor Balázs a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen végezte tanulmányait, ahol 2019-ben szerzett mesterdiplomát Szatmári Zsolt és Pálfi Csaba osztályában.

Pályája során számos hazai és nemzetközi versenyen ért el kiemelkedő eredményt. 2018-ban a győri E.C.A. Nemzetközi Klarinétversenyen I. díjat, fődíjat és három különdíjat nyert, 2021-ben pedig a Silverstein Works Nemzetközi Klarinétversenyen Shining Talents különdíjban részesült. 2017 óta a Budafoki Dohnányi Zenekar tagja, amelyben I., II. és Esz-klarinétosként játszik.

2022-ben, sikeres próbajátékot követően csatlakozott a MÁV Szimfonikus Zenekarhoz, amelynek I. klarinétosa. Zenekari munkája mellett 2024 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem óraadó tanára. A MÁV Szimfonikus Zenekarhoz azonban jóval régebbi és személyesebb kapcsolat fűzi. Édesanyja, Bahil Katalin a mai napig a zenekar hegedűszólamának oszlopos tagja, ő maga pedig arra a klarinétos pozícióra nyert próbajátékot, amelyet korábban édesapja, Sándor János töltött be. A zenekar így már gyermekkorától végig kísérte életét: számtalan koncertet hallgatott végig a közönség soraiból, mielőtt a zenekar tagja lett.

Szeretettel gratulálunk az elismeréshez!

Fotó: Steirer Máté

KONCERTJEINK A MŰPÁBAN

A Szőke Tibor-mesterbérlet 2026/2027

karmesterei és szólistái:

Giuseppe Gibboni

Martin Haselböck

Ránki Fülöp

Káli Gábor

Takács-Nagy Gábor

Kirill Trousov

Maxim Rysanov

Mischa Maisky

Andrés Salado

Pepe Romero

BÉRLETVÁSÁRLÁS:

www.mavzenekar.hu/jegyek-berletek

LOVERS FROM VERONA

Ever since the tragic love story first appeared in a poem by a 16th-century English poet and later achieved worldwide fame through William Shakespeare's drama, the tale of Romeo and Juliet has captivated not only writers, film directors, and ballet artists, but composers as well. Vincenzo Bellini composed a two-act opera, while Pyotr Ilyich Tchaikovsky created a mesmerizing fantasy overture inspired by the story of the lovers of Verona.

At the concert, Sergei Rachmaninoff's Piano Concerto No. 2, filled with longing and nostalgia, will be performed by Croatian virtuoso Martina Filjak. The MÁV Symphony Orchestra will be conducted by renowned Italian maestro Antonello Allemandi, and fittingly, the concert will conclude with Tchaikovsky's Capriccio Italien.

PROGRAMME

Vincenzo Bellini: I Capuleti e i Montecchi – Overture

Sergei Rachmaninoff: Piano Concerto No. 2 in C minor, Op. 18

Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Romeo and Juliet – Fantasy Overture

Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Capriccio Italien, Op. 45, TH 47

CONDUCTOR

Antonello Allemandi

SOLOIST

Martina Filjak - piano

The concert's collaborating partner is the Italian Cultural Institute in Budapest.

MÁV SZIMFONIKUS ZENEKARI ALAPÍTVÁNY

KURATÓRIUM

Sukta Csaba, elnök
Németh Lászlóné
Stephen Lugosi
Dr. Rácz Gábor
Szigyártó Gyöngyi
Dr. Nagypáti Izabella
Fenyő Gábor

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Lendvai György

TISZTELETBELI VENDÉKGARMESTER

Kobayashi Ken-ichiro

ÁLLANDÓ VENDÉKGARMESTER

Kesselyák Gergely
Takács-Nagy Gábor

KIEMELT TÁMOGATÓINK

Budapest Főváros IV. kerület, Újpest Önkormányzata
Budapest Főváros IX. kerület, Ferencváros Önkormányzata
Budapest Főváros X. kerület, Kőbánya Önkormányzata

Az alapítvány közhasznú szervezet.

Köszönettel veszi művészpártoló intézmények, gazdálkodó szervezetek és magánszemélyek támogatását. Az adományozó a törvény által biztosított adókedvezményre jogosult.

BANKSZÁMLASZÁM:

10200971-21521573-000000

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

mavzenekar.hu/tamogatas